

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou v právní věci

žalobce **D. M.**, narozený dne X
státní příslušnost Ruská federace
zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2025, č. j. OAM-451/ZA-ZA11-P06-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2025, č. j. OAM-451/ZA-ZA11-P06-2024, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 12 270 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2025, č. j. OAM-451/ZA-ZA11-P06-2024, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Žalobní body

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

2. Žalobce se domnívá, že napadené rozhodnutí je nezákonné, protože se neadekvátně vypořádává s uplatněnou argumentací. Žalobce se v minulosti účastnil demonstrací v Ruské federaci (dále jen „Rusko“) konaných v souvislosti s machinacemi stran volebních výsledků. Obává se předvolání k výkonu základní vojenské služby.
3. Žalobce shledává napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným a nezákonným. Není podstatné, jakou protirežimní činnost vykazoval ve vlasti, když podstatná část jeho výhrad vůči režimu je odvozena od invaze na Ukrajinu. Žalobce se ještě v Rusku účastnil demonstrací konaných v souvislosti s machinacemi stran volebních výsledků. Žalobce má za to, že pro tyto postoje může být v Rusku postižen, neboť znevažovat pozici armády či invazi na Ukrajinu je trestné. Žalobce již přejal český hodnotový systém, který je v rozporu s politikou uplatňovanou Ruskem. Žalobce sleduje situaci na frontě, chování ruských občanů v zahraničí. Obává se, že by jako branec byl vyslán do války a musel by bojovat za hodnoty, které se mu přičí, a riskoval by svůj život. Odmítnutí vojenské služby by bylo vnímáno jako protiprávní jednání. Česká republika (dále jen „ČR“) označuje postup Ruska jako teroristický a neměla by nepřímou podporovat návrat osob, na které dopadá branná povinnost. Podle názoru žalobce je nepochybné, že mu hrozí pronásledování za uplatňování politických práv a svobod.
4. Podklady rozhodnutí se nijak nevěnují právní úpravě postihu za protiválečnou činnost ani smýšlení v domovském státě žalobce. Není tedy jasné, jakými tresty je žalobce za své jednání (a to jak minulé, tak i budoucí) ohrožen. V dané souvislosti odkazuje na skutkově identickou věc sp. zn. 19 Az 16/2023 řešenou Městským soudem v Praze.
5. Žalovaný chybně vypořádal žalobcovu příslušnost k sexuální menšině. Žalobce upozorňuje, že z provedeného dokazování vyplývá, že jsou příslušníci LGBT+ komunity na území Ruska diskriminováni. K tomu žalobce uvádí, že homosexualita byla v Rusku trestná do roku 1993, do roku 1999 byla klasifikována jako duševní nemoc a od roku 2013 byla zakázána „propaganda netradičních způsobů života mezi nezletilci“, k čemuž cituje zprávu Amnesty International, podle které bylo zakázáno pořádání moskevského Pride festivalu na sto let. Žalobce je praktikujícím homosexuálem a v ČR svou orientaci neskrývá. Tak by se v Rusku chovat nemohl, což vyplývá i ze zajištěných podkladů. Homosexualita v Rusku není trestná, ale její projevy jsou nezákonné, a to v rámci pojmu „propagace homosexuality“. Vyvozuje, že je homosexualita postavena mimo zákon. Žalobce se domnívá, že je nezbytné objektivně zhodnotit postavení homosexuálů na území Ruska, posoudit, zda je žalobce skutečně homosexuál a vyhodnotit relevantnost jeho obav. Napadené rozhodnutí přesvědčivě nehodnotí postavení členů LGBT+ komunity v Rusku a neposuzuje žalobcovu sexuální orientaci, přičemž žalobce před žalovaným netajil existenci svého partnera. Žalovaný nevyslechl žalobcova partnera jako svědka. Po žalobci nelze spravedlivě požadovat, aby se styděl za svoji orientaci a aktivně ji maskoval. Považuje ji za přirozenou součást každého jedince a není jeho cílem pobuřovat veřejnost.
6. V souvislosti s povinnou účastí v ruské armádě se žalobce v případě návratu též obává značné diskriminace pro svou sexuální orientaci.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný nejprve v souvislosti s žalobcovou účastí na demonstracích poukazuje na fakt, že žalobce bez problémů v roce X z vlasti vycestoval a ruské státní orgány jej nikdy nekontaktovaly. Nelze se tedy domnívat, že by měl po návratu do vlasti z těchto důvodů čelit obtížím. Shodný názor pak žalovaný zastává i ohledně žalobcových aktivit na sociálních sítích, když na nich žalobce vystupuje pod smyšleným jménem. Dále pak ohledně otázky homosexuální orientace žalovaný odkazuje na napadené rozhodnutí. Žalobní námitky jsou v tomto ohledu zcestné. Na závěr žalovaný uvádí, že se nelze ani domnívat, že by byl žalobce nasazen do bojů na Ukrajině. Nakonec není ani jisté, zda by na základní vojenskou službu musel nastoupit. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Obsah správního spisu

8. Žalobce podal dne 29. 3. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 4. 4. 2024 poskytl údaje k podané žádosti o mezinárodní ochranu, v nichž uvedl, že je ruské státní příslušnosti a národnosti. Žalobce je X. Domluví se X. Je bez náboženského vyznání. Nikdy nebyl členem politické strany nebo hnutí. V Rusku se politicky neangažoval. Pouze v roce X nebo X byl v Rusku na demonstraci proti výsledkům prezidentských voleb. V ČR byl na jedné demonstraci v roce X. Žalobce je X. Naposledy žil ve městě X, kde bydlí X. Z vlasti naposledy vycestoval letecky. Do ČR přicestoval asi dne X. Dříve v ČR pobýval na X. Toto je jeho první žádost o mezinárodní ochranu. Nikdy nebyl trestně stíhán. Do Ruska se nechce vrátit. Za prvé se obává problémů kvůli své homosexuální orientaci. A za druhé má obavy z povolání do armády, protože je proti vojně, má obavy v souvislosti se situací na Ukrajině.
9. Téhož dne žalovaný s žalobcem provedl pohovor, v němž žalobce uvedl, že do ČR vycestoval, když mu bylo X let, za účelem studia. Nejprve se účastnil jazykového kurzu a v roce X nastoupil na X, kterou v druhém ročníku nedokončil. Pro studium v ČR se rozhodl sám. Žalobci byl udělen výjezdní příkaz na přelomu roku X, protože nedodal všechny potřebné doklady. Výjezdní příkaz byl několikrát prodloužen, naposledy do X. Žalobce si jel v roce X na ruskou ambasádu do X vyzvednout nový cestovní doklad. Cesta však neměla úspěch, protože jej v X kontrolovala X policie a on už v té době neměl v Evropě legální pobyt, ani platný pas. Cestovní doklad je tedy stále na ruské ambasádě v X. Ve věci svého pobytového oprávnění již nemůže podniknout další kroky. Požádal tedy o azyl. Žalobce potvrdil, že byl naposledy ve vlasti v roce X. V Rusku žijí X. Žalobce je s nimi v telefonickém kontaktu. X. S vyřízením víza do ČR v roce X neměl potíže. Mimo zmíněné demonstrace proti výsledku voleb sdílel na X příspěvky týkající se těchto voleb. S ruskými státními orgány nikdy neměl problém. Žalobce byl řadovým účastníkem jedné demonstrace v Praze proti válce na Ukrajině. Když začala válka na Ukrajině, sdílel na sociálních sítích pozvánky na protesty v Rusku. Žalobce byl aktivní na sociálních sítích v roce X. V současnosti na sociálních sítích nevyvíjí protirežimní aktivity. Jednalo se o aktivity na X, kde má veřejný účet, ale jméno smyšlené. Některé jeho příspěvky byly administrátorem smazány, neboť funguje cenzura. Žalobce v tomto ohledu žádné problémy neměl, ale zná případy, kdy byli lidé za komentáře na sociálních sítích stíháni. Kvůli své homosexuální orientaci čelil žalobce ve škole posměškům, neboť o něm někdo rozšířil, že je homosexuál. Začalo to asi v letech. Žalobce se to snažil ignorovat a s žádostí o pomoc se na nikoho neobrátil. O jeho homosexuální orientaci věděla jen žalobcova matka. Problémy měl pouze se svými

vrstevníky v rámci ústních ataků. Ze strany ruských státních orgánů nepocítil nenávist. Žalobce si je vědom zákona o sexuální propagandě, podle jehož ustanovení by mohl být potrestán za držení se za ruku s přítelem na veřejnosti. V Rusku dochází k raziím v gay barech a při různých setkáních. Ruská společnost se s LGBT+ nechce smířit, nepodporuje to a je agresivní. Žalobcova situace by byla stejná jako situace všech ostatních LGBT+ osob v Rusku a necítil by se tam bezpečně. Žalobce aktuálně vztah nemá. Žalobci přišla dvě předvolání z vojenské správy, aby se dostavil k lékařské prohlídce. První předvolání přišlo v dubnu roku X a druhé někdy koncem roku X či v první třetině roku X. Matka žalobce se pokaždé dostavila na vojenskou správu, kde byl žalobci udělen odklad s tím, že pošlou nové předvolání. Od té doby jej však nikdo nekontaktoval. Žalobce byl u odvodu v X letech. Byl shledán dočasně nezpůsobilým, neboť nebyla doložena veškerá zdravotní dokumentace. V X letech měl podstoupit další vyšetření, při němž by se definitivně rozhodlo o jeho zdravotní způsobilosti. Základní vojenskou službu odmítá absolvovat, protože si myslí, že je to zbytečná ztráta roku života a také proto, že je homosexuál. Dodal, že je veřejně známou skutečností, že homosexuálové jsou tam pravidelně vystavováni posměchu, mučení a utlačování. Mohli by to vycítit z jeho chování. Dále vyjádřil svou obavu z vyslání do bojů na Ukrajině poté, co by absolvoval základní vojenský výcvik. Má na Ukrajině příbuzné a nechce nikoho zabít. Náhradní vojenská služba sice v Rusku existuje, ale je velice těžké ji získat. Většinou ji získávají lidé z důvodu jejich víry. V Evropské unii (dále jen „EU“) žádné rodinné příslušníky nemá.

10. Součástí správního spisu je informace z Cizineckého informačního systému (CIS) k předchozímu pobytu žadatele na území ČR; Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, Ruská federace, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv (dále jen „Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024“); Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí; Informace Finské imigrační služby ze dne 22. 8. 2024, Situace branců a mobilizace, aktualizace k 22. 8. 2024 (dále jen „aktualizovaná Informace Finské imigrační služby ke dni 22. 8. 2024“); Základní vojenská služba, Účast vojáků základní vojenské služby ve válce na Ukrajině, ze dne 21. 3. 2024 (dále jen „Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024“); Informace OAMP, ze dne 11. 9. 2024, Sexuální menšiny, Zákon zakazující homosexuality, diskriminace a zločiny z nenávisti, postoj státních orgánů, neziskové organizace, současná situace s výjimkou regionu severního Kavkazu (dále jen „Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024“); Informace České tiskové kanceláře, ze dne 30. 9. 2024, Putin podepsal výnos o podzimních odvozech do armády (dále jen „Informace ČTK ze dne 30. 9. 2024“); Zpráva Radio Free Europe/Radio Liberty ze dne 24. 11. 2023, Ruský Nejvyšší soud potvrzuje právo odvedenců na výkon náhradní služby; Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024, Náhradní civilní služba.
11. Dne 1. 4. 2025 žalovaný vydal napadené rozhodnutí, kterým mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neudělil.
12. Žalovaný neshledal důvody k udělení azylu podle § 12 písm. a), neboť žalobce není pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Žalobce sdělil, že není členem žádné politické strany ani hnutí a nevyvíjel politické aktivity. V roce X nebo X se v Rusku zúčastnil demonstrace proti výsledku prezidentských voleb a v roce X se v ČR účastnil demonstrace na podporu Ukrajiny v Praze. Žalovaný poznamenal, že tyto

aktivity žalobce nedoložil. Dále konstatoval, že se žalobce významně neangažoval, v Rusku nikdy nečelil žádným potížím se státními orgány a bez problémů vycestoval. Žalobce si bez problémů zařídil odklad nástupu vojenské služby. Ohledně žalobcových aktivit na sociálních sítích žalovaný shrnul, že profil na X je sice veřejný, nicméně vedený pod smyšleným jménem, tudíž nelze jeho aktivitu s jeho osobou spojit. Navíc žalobce uvedl, že od roku X není na sociálních sítích aktivní. Žalovaný tedy uzavřel, že účast na demonstracích ani aktivita na sociálních sítích neměla zjevně žádný dopad do žalobcova života a nelze předpokládat, že by se pro ni stal středem zájmu ruských státních orgánů.

13. Žalovaný neshledal ani důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce nezmínil jakoukoliv diskriminaci osoby pro důvody taxativně vymezené v citovaném ustanovení.
14. Ohledně aktivit na sociálních sítích a účasti na demonstracích odkázal žalovaný na své zdůvodnění neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu.
15. Při řešení důvodnosti obav žalobce z pronásledování pro jeho homosexuální orientaci žalovaný vyšel zejména z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024. Žalovaný dospěl k závěru, že LGBT+ komunita nečelí plošně z důvodu samotné sexuální orientace represivnímu jednání. Pokuta, která se za propagaci LGBT+ ukládá, není nepřiměřená. Žalovaný přiznal, že situace je v této oblasti problematická. Žalobci však v případě návratu nehrozí pronásledování kvůli sexuální orientaci, neboť žalobce ve veřejném a mediálním prostoru nepropagoval a nepropaguje LGBT+ tematiku. Žalobce neprojevoval svůj nesouhlas se zákonem č. 135-FZ. O mezinárodní ochranu v důsledku účinnosti zmíněného zákona nepožádal a žádost podal, až když mu vznikly potíže s vyřízením pobytového oprávnění. Žalobce neměl pro svou homosexuální orientaci potíže s ruskými státními orgány ani s rodinou. Situace je odlišná na venkově a ve velkých městech, jako je např. i X. Žalovaný se domníval, že žalobce svou situaci ohledně sexuální orientace nepociťoval nijak palčivě, když o mezinárodní ochranu požádal několik let po svém příchodu do ČR. Na závěr shrnul, že žalobce ve vlasti nepociťoval žádné konkrétní problémy a spekulativní závěr ohledně možného budoucího vývoje nepostačuje.
16. K obavám z povolání k výkonu základní vojenské služby v ruské armádě žalovaný uvedl, že branná povinnost a výkon základní vojenské služby patří k základním státoobčanským povinnostem (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 7 Azs 321/2004). Uznávají je mezinárodní smlouvy jak v oblasti uprchlického práva, tak v oblasti základních lidských práv a svobod. Na základě zjištění z aktualizované Informace Finské imigrační služby ke dni 22. 8. 2024 žalovaný uzavřel, že jsou obavy žalobce předčasné. Pouze zlomek mužů ve věku žalobce je po absolvování základní vojenské služby vyslán do bojových akcí na Ukrajině a pouze zlomek z těchto mužů, se vysláním nedokáže legálními cestami ubránit. Žalobce tyto obavy přednesl účelově, ve snaze získat v ČR legální pobyt. Žalovaný poukázal i na to, že žalobce svou homosexuální orientaci navenek nikdy neprojevoval a z opatřených zpráv o zemi původu nevyplývá, že by osobám homosexuální orientace hrozila diskriminace v ruské armádě. Žalovaný žalobce odkázal na možnost absolvovat náhradní civilní službu, pokud se domnívá, že by mohl mít v armádě z výše uvedeného důvodu problémy.

17. Žalovaný poznamenal, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až poté, co byla zamítnuta jeho žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu. O mezinárodní ochranu nepožádal ani po účinnosti zákona č. 135-FZ, ani po vypuknutí války na Ukrajině v roce 2022. Žádost podal až po vzniku potíží s vyřízením pobytového oprávnění. Všechny tyto okolnosti odůvodnily závěr žalovaného o účelovosti žádosti s cílem legalizovat pobyt v ČR.
18. K naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu žalovaný konstatoval, že žalobce je dospělý, zdravý, svéprávný a schopný zajistit si prostředky na své životní potřeby prací. K ČR nemá žádné vazby. Jeho rodina žije v Rusku. Žalovaný tedy neshledal v případě žalobce žádné důvody zvláštního zřetele hodné.
19. Žalovaný neshledal důvody k udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, odst. 2 zákona o azylu. Žalobci nehrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu, neboť ruská legislativa uložení trestu smrti sice nadále umožňuje (např. za válečné zločiny, terorismus či vraždu s přitěžujícími okolnostmi), v zemi však dlouhodobě platí moratorium na jeho výkon.
20. Žalovaný při posouzení hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu převzal odůvodnění k naplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu a uvedl, že žalobci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy ve formě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.
21. Žalovaný neshledal ani naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Bezpečnostní situace je téměř po celém území Ruska stabilní. Dochází jen k omezenému počtu individuálních bezpečnostních incidentů v bezprostřední blízkosti hranic s Ukrajinou, konkrétně v Kurské, Bělgorodské a Brjanské oblasti.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
23. Ve věci samé rozhodl soud bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalovaný výslovně ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání, a žalobce k výzvě a poučení soudu nevyjádřil s takovým projednáním věci svůj nesouhlas.
24. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

25. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
26. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
27. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu *pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
28. Podle čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), *aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ženevské úmluvy, musí být a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).*
29. Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice *za pronásledování ve smyslu odstavce 1 mohou být mimo jiné považována tato jednání: e) trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2.*
30. Podle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice *se mezi tato jednání řadí zločiny proti míru, válečné zločiny, zločiny proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech a činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN.*
31. Námitky žalobce lze rozdělit na tři základní části. První část námitek se týká obav z povolání k vojenské službě a účasti na ozbrojeném konfliktu. Druhá část námitek spočívá v nesprávném vypořádání možných příkoří plynoucích z homosexuální orientace žalobce. Třetí část námitek poukazuje na možný postih za protirežimní postoje. Žalobce shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným a nezákonným, neboť žalovaný se nedostatečně vypořádal s uplatněnou argumentací a napadené rozhodnutí neodpovídá skutečnému stavu věci.
32. Soud shledal důvodnou námitku nedostatečného posouzení obav z narukování do armády a účasti ve válce na Ukrajině.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

33. Žalovaný tyto obavy posoudil jako nedůvodné, neboť 1. podle jeho názoru základní vojenská služba není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, 2. obavy jsou předčasné, neboť v Rusku pobývají miliony mužů v žadatelově věku, pouze zlomek z nich se nedokáže vyhnout legálními cestami povolání do bojových operací na Ukrajině a jen zlomek z nich zemře, existuje náhradní civilní služba, do bojů by mohl být poslán jen pokud by podepsal profesionální smlouvu, 3. žalobce si měl obavy uvědomit dříve, žádost je účelová sledující jen legalizaci pobytu, 4. ze zpráv nevyplývá diskriminace branců s odlišnou sexuální orientací.
34. Základní východisko, kterým žalovaný pohlížel na případ žalobce, tedy že základní vojenská služba nemůže být v projednávaném případě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, je chybné.
35. Žalovaný v této souvislosti odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97, podle kterého povolání k výkonu vojenské služby není pronásledováním, i když je spojeno s účastí na bojových akcích ve válečném konfliktu, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 7 Azs 321/2004, podle kterého nepříjemnosti v případě výkonu vojenské služby nezakládají odůvodněný strach z pronásledování podle § 12 zákona o azylu.
36. Nejvyšší správní soud skutečně opakovaně konstatoval, že plnění branné povinnosti nelze samo o sobě považovat za důvod udělení mezinárodní ochrany (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, ze dne 10. 12. 2021, a usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015-31, či ze dne 1. 11. 2023, č. j. 1 Azs 180/2023-26). To však platí pouze v případě, pokud je branná povinnost vykonávána v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem a v regulérní armádě demokratického právního státu. Naopak, zapojení do útočného konfliktu azylovým důvodem být může (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, či ze dne 24. 1. 2024, č. j. 1 Azs 253/2023-31, a ze dne 12. 7. 2024, č. j. 8 Azs 68/2024-29, které se týkaly přímo aktuální situace v Ruské federaci).
37. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, soud uvedl: „*Samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ani § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického právního státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice 2011/95/EU trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) citovaného zákona mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) uvedeného zákona, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 citované směrnice.*“ Obdobně srovnej i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44.

38. Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 84/2022-61, kde konstatoval: „*Povinná vojenská služba spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) azylového zákona za splnění následujících podmínek: (1) žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) směrnice 2011/95/EU („kvalifikační směrnice“) hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu (2) výkon této vojenské služby by mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, (3) je dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 kvalifikační směrnice.“*
39. Lze též odkázat i na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 19. 11. 2020 ve věci C-238/19, *EZ v. Bundesrepublik Deutschland*. Při výkladu čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice dospěl SDEU k závěru, že se toto ustanovení vztahuje též na „*brance, který odepře vykonat vojenskou službu za konfliktu, avšak nezná své budoucí služební zařazení v rámci armády, (jelikož) v kontextu všeobecné občanské války, která se vyznačuje opakovaným a systematickým pácháním zločinů nebo jednání uvedených v čl. 12 odst. 2 téže směrnice armádou, která nasazuje brance, by výkon vojenské služby znamenal přímou či nepřímou účast na spáchání takových zločinů nebo jednání bez ohledu na zařazení v rámci armády“*. Současně bylo tímto rozsudkem dovozeno, že čl. 9 odst. 2 písm. e) ve spojení s čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice „*musí být vykládána v tom smyslu, že existenci souvislosti mezi důvody uvedenými v čl. 2 písm. d), jakož i v článku 10 této směrnice a trestními stíháními a tresty za odepření výkonu vojenské služby podle čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice nelze považovat za prokázanou pouze z toho důvodu, že tato trestní stíhání a tyto tresty souvisejí s uvedeným odepřením. Je však dána silná domněnka, že odepření výkonu vojenské služby za podmínek stanovených v čl. 9 odst. 2 písm. e) téže směrnice souvisí s jedním z pěti důvodů připomenutých v jejím článku 10. Je věcí příslušných vnitrostátních orgánů, aby s ohledem na všechny dotčené okolnosti ověřily pravděpodobnost této souvislosti.“*
40. S ohledem na výše citované rozsudky SDEU a Nejvyššího správního soudu není rozhodující, k jaké jednotce by byl žalobce zařazen. Není rozhodující ani jakou činnost by v rámci jednotky vykonával. Podstatné však je, zda by tato činnost alespoň nepřímo souvisela s pácháním válečných zločinů. Pokud je branná povinnost spojená, byť s nepřímou s účastí na ozbrojeném konfliktu, může být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, a to za podmínek, že:
- a) státem fakticky není respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem,
 - b) žadateli o mezinárodní ochranu hrozí za odepření výkonu vojenské služby trestní stíhání nebo trest,
 - c) výkon vojenské služby by mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a

- d) je dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 kvalifikační směrnice.
41. Žalovaný výše citovanou judikaturu opomenul. Přitom je obecně známou skutečností, že invaze ruské armády na Ukrajinu je aktem mezinárodní agrese (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49). Ruská vojska na ukrajinském území páchají zločiny proti míru a zločiny proti lidskosti, a jednají tak ve smyslu čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49, ze dne 26. 10. 2022, č. j. 4 Azs 214/2022-46, ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-37, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2022, č. j. 41 Az 25/2022-92). To ostatně potvrzuje i Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, jež je součástí správního spisu. V té stojí, že Rusko na území Ukrajiny páchá činy, které jsou vyšetřovány jako válečné zločiny. V tomto ohledu je skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, v rozporu se správním spisem.
 42. Žalovaný, vedený tímto primárním nesprávným východiskem, se již logicky dále dostatečně nevěnoval hodnocení, zda žalobce podmínky citované judikatury naplňuje, další úvahy jsou vedeny „nad rámec“ základního východiska o základní státoobčanské povinnosti.
 43. Pokud jde o konstatování, že obavy jsou předčasné, neboť v Rusku pobývají miliony mužů v žadatelově věku, pouze zlomek z nich se nedokáže vyhnout legálními cestami povolání do bojových operací na Ukrajině a jen zlomek z nich zemře, soud konstatuje, že není zcela zřejmé, jaké skutečnosti žalovaný při tomto závěru hodnotil a z jakých zpráv vycházel.
 44. Žalovaný zřejmě vyšel z Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024, podle které je základní vojenská služba v délce trvání 12 měsíců v Rusku povinná pro osoby od 18 do 30 let. Odvody probíhají dvakrát ročně, počet branců v každém odvodu je mezi 120 a 130 tisíci osobami. Celkový počet osob ročně podléhajících potenciálním odvodům dosahuje přibližně 1,2 milionu (včetně osob zdravotně nezpůsobilých, s odkladem, apod.), každý rok je předvolána k odvodovým komisím přibližně polovina. Žalovaný tato data nijak neinterpretovat, soud má nicméně za to, že nelze uzavřít, že samotné riziko odvedení je zanedbatelné. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dále konstatuje, že základní vojenskou službu lze nadále absolvovat v rámci náhradní civilní služby, k této problematice si obstaral zprávu, ale z této zprávy v napadeném rozhodnutí fakticky nevycházel, když z ní nevyvodil žádné důsledky pro posouzení případu žalobce, rozhodnutí není v tomto směru přezkoumatelné. Pokud jde o otázku podpisu profesionální smlouvy, žalovaný z Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024, toliko opsal relevantní část zprávy, aniž by tuto zprávu jakkoliv hodnotil ve vztahu k žalobci, stručně uzavřel, že není dána přiměřená pravděpodobnost, že by žalobce byl nuceně odeslán do bojů mimo území Ruska, ledaže by s tím souhlasil. Za situace, kdy ze zprávy vyplývají informace o tlaku na brance v souvislosti s nucenými podpisy profesionálních smluv, žalovaný měl zhodnotit, zda je přiměřeně pravděpodobné, že bude v rámci výkonu základní vojenské služby na žalobce vyvíjen nátlak, aby podepsal smlouvu s ruskými ozbrojenými silami a nastoupil do armády, a zda by forma tohoto nátlaku mohla představovat pronásledování nebo vážnou újmu. Rozhodnutí je tedy v této části nepřezkoumatelné.

45. Pokud jde o tvrzení, že žalobce si měl obavy uvědomit dříve a závěr o účelovosti žádosti, soud konstatuje, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu časový aspekt podání žádosti by žadateli neměl být sám o sobě k tíži a správní orgán žádost nemůže a priori posuzovat jako účelovou „k legalizaci pobytu“, zvláště k ní nesmí přistupovat jinak než k žádostem, které nepovažuje za „účelové“ (srovnej rozsudek ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52). Čas podání žádosti má však značný význam při posuzování věrohodnosti žadatele. Podle čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice platí, že jednotlivá tvrzení žadatele za splnění určitých podmínek nevyžadují důkazy. Jednou z těchto podmínek je, že žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratší možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil. Skutečnost, že žalobce nepodal žádost o mezinárodní ochranu bezprostředně po vstupu do ČR, ale až v době vydání výjezdního příkazu, tedy lze zohlednit pouze při hodnocení věrohodnosti. Věřohodnost žalobce žalovaným zpochybněna nebyla. Uvádí-li žalovaný ve svém rozhodnutí opakovaně, že je žádost žalobce zcela účelová, tato skutečnost nevyplývá ze spisového materiálu. Skutečnost, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany v okamžiku, kdy mu hrozí vyhoštění do země původu, bez dalšího neznamena, že jsou jeho obavy z možného pronásledování nebo vážné újmy v souvislosti s výkonem vojenské služby a branné povinnosti na Ukrajině nedůvodné, a že by tedy žalovaný neměl povinnost relevantní skutečnosti řádně posoudit. Dokonce ani to, že jedním z motivů podání žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu na území ČR, nevylučuje, že žalobci v případě navrácení do země původu hrozí azylově relevantní pronásledování (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49). Ruská invaze na Ukrajinu, s níž žalobce spojuje své obavy z pronásledování, započala až v době, kdy žalobce pobýval v ČR. Za těchto okolností bylo na místě, aby se žalovaný zabýval i otázkou, kdy skutečně vzniklo riziko, že by žalobce mohl být v zemi původu pronásledován, a lze-li jej považovat za tzv. uprchlíka *sur place* ve smyslu čl. 5 kvalifikační směrnice v důsledku nově nastalých okolností v zemi jeho původu (k institutu uprchlíka *sur place* srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 12. 2008, č. j. 8 Azs 37/2008-80).
46. Soud konečně nemůže souhlasit ani se závěrem, že ze zpráv nevyplývá diskriminace branců s odlišnou sexuální orientací. Žalobce již od počátku správního řízení tvrdil, že je homosexuál a má obavy ze základní vojenské služby taktéž z důvodu homosexuální orientace. Konkrétně vyjádřil obavy z možné diskriminace a šikany. Žalovaný na str. 11 napadeného rozhodnutí v reakci na skutková zjištění učiněná z Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024 a z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024 uvedl, že z ani jedné nevyplývá, že by v rámci základní vojenské služby docházelo k systematickému pronásledování, posměškům, mučení či diskriminaci osob s odlišnou sexuální orientací. Z toho, že zmíněné zprávy o zemi původu neobsahují informace o diskriminaci homosexuálů v ruské armádě, nemohl žalovaný učinit závěr o neexistenci takového jednání. Opatřené zprávy neobsahují informace o možné diskriminaci, neboť se této problematice vůbec nevěnují. Ze správního spisu tedy nelze zjistit, zda by žalobce byl, či nebyl při výkonu základní vojenské služby znevýhodněn kvůli své homosexuální orientaci. Žalovaný si měl opatřit zprávy o zemi původu, které se věnují této problematice, a následně posoudit, zda žalobci z důvodu jeho menšinové sexuální orientaci hrozí zvýšené riziko pronásledování nebo vážné újmy při absolvování základní vojenské služby.
47. Dále žalobce vyjádřil svou obavu z perzekuce pro homosexuální orientaci. Žalobce v průběhu správního řízení sdělil, že je homosexuál a obává se návratu do vlasti mimo

jiné z důvodu možné perzekuce. Konkrétně poukázal na problémy s vrstevníky ve škole, účinnost zákona č. 135-FZ a z něj vyplývající sankce. Dále též zmínil obavy z nenávisti ruské společnosti vůči LGBT+ komunitě.

48. Soud v první řadě předesílá, že žalovaný nespороval žalobcovu sexuální orientaci. Žalobce nesdělil žalovanému ničeho o existenci milostného vztahu s partnerem. Naopak explicitně uvedl, že je X. V návaznosti na to soud připomíná žalobci, že je to právě on, koho tíží povinnost tvrzení a jí odpovídající břemeno tvrzení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86). Přednesení nových skutečností až v řízení před soudem je tedy možné, pouze pokud jde o takové skutečnosti, které žalobce nemohl bez vlastní viny uvést již v řízení před žalovaným. Jedná se o takové skutečnosti, které nastaly až v průběhu řízení, či skutečnosti, které ve fázi správního řízení nebyly žadateli známy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32). Z žaloby však zřetelně vyplývá, že žalobce klade k tíži žalovaného, že v průběhu správního řízení nerefletoval jeho vztah s partnerem. Jde tedy o skutečnost, kterou žalobce v průběhu správního řízení tvrdit měl a mohl. Soud k ní tedy dále nepřihlíží.
49. Lze též upozornit, že soudu je z úřední činnosti známo, že velká část žadatelů z Ruské federace aktuálně požaduje mezinárodní ochranu z důvodu menšinové sexuální orientace, žalovaný v dalším řízení může zvážit, zda je skutečně toto tvrzení žalobce věrohodné (za tímto účelem by však bylo nutné provést doplňující pohovor a věrohodnost hodnotit v souladu s judikaturou, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2023, č. j. 4 Azs 30/2023-24).
50. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu může být důvodem pronásledování příslušnost k určité sociální skupině. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006-52: „...sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak jeho příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.“ Dále rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-473/16 hovoří o tom, že: „sexuální orientace představuje charakteristiku, která může zakládat příslušnost žadatele k určité sociální skupině, ve smyslu čl. 2 písm. d) směrnice 2011/95, pokud skupina osob, jejíž příslušníci sdílejí stejnou sexuální orientaci, je vnímána okolní společností jako odlišná.“ Z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024 vyplývá, že státní moc a veřejná média vystupují proti LGBT+ komunitě. Postoj ruské společnosti je negativní a diskriminační. Soud je přesvědčen, že podmínka příslušnosti k sociální skupině je splněna.
51. V rámci posouzení možného pronásledování žalobce se žalovaný jeho obavami plynoucími z homosexuální orientace zabýval na str. 6 až 9 napadeného rozhodnutí. V rámci posouzení možné hrozby vážné újmy poté na str. 16 až 18 napadeného rozhodnutí. Své hodnocení vystavěl na skutkových zjištěních z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024. Žalovaný dospěl k závěru, že není přiměřeně pravděpodobné, aby byl žalobce v případě návratu do vlasti podroben jednání vykazujícímu znaky pronásledování. Tento závěr žalovaný odůvodnil tak, že komunita LGBT+ plošně nečelí represivnímu jednání, které by svým rozsahem, intenzitou či povahou správní odpovědnosti vykazovalo znaky pronásledování. Dále odkázal na statistiky počtu stíhaných osob podle č. 135-FZ. Tyto hovoří o 10 - 30 stíhaných osobách ročně v rozmezí let 2016 - 2022. Žalovaný dovodil, že porušení zmíněného zákona je kvalifikováno jako přestupek. V kontextu rozlohy a lidnatosti Ruska dochází k jeho

stíhání v zanedbatelném množství případů. Žalovaný rovněž poukázal na výši ukládaných peněžitých trestů fyzickým osobám a uzavřel, že je nelze vyhodnotit jako nepřiměřené a nelze je považovat za závažné porušení lidských práv, které by naplňovalo definici pojmu pronásledování. Žalovaný upozornil na to, že žalobce ve vlasti nevyvíjel aktivity k propagaci LGBT+ či k projevu nesouhlasu se zákonem č. 135-FZ. V důsledku toho konstatoval, že spekulativní závěr ohledně možného budoucího vývoje v osobním životě k udělení azylu zcela jednoznačně nepostačuje, stejně jako samotná homosexuální orientace. Konstatoval, že žalobce neměl žádné problémy s ruskými státními orgány. V zemi dochází k porušování lidských práv, avšak po zhodnocení konkrétní situace žalobce, žalovaný neshledal žádná závažná rizika. Žalovaný zdůraznil, že situace ve větších městech jako je např. Moskva a Petrohrad je příznivější. X, z něhož žalobce pochází je jedním z takových měst. Žalobce vycestoval z vlasti plánovaně za účelem studia v ČR, nikoliv pod tlakem tíživých okolností.

52. Z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024 vyplývá, že trestnost homosexuality byla v Rusku zrušena v roce 1993. Do roku 1999 byla považována za duševní onemocnění. Po roce 2012 zesílila homofobní propaganda ze strany některých politiků a státních médií. Televizní média popisovala LGBT+ osoby jako morálně nebo fyzicky zvrácené. Společnost chrání „tradiční hodnoty“ a apeluje na ochranu dětí před pedofilií. V Rusku není povoleno uzavřít manželství osobám téhož pohlaví ani občanské svazky. Nejsou zakázány konsensuální sexuální vztahy osob stejného pohlaví. Ruská legislativa neposkytuje žádnou zvláštní ochranu v případě diskriminace těchto osob. V roce 2013 byl přijat zákon č. 135-FZ, známý jako „zákon proti gay propagandě“, kterým ruské úřady zakázaly propagaci netradičních sexuálních vztahů mezi neplnoletými. Novela tohoto zákona a souvisejících zákonů z roku 2022 rozšířila zákaz zveřejňování LGBT+ tematiky i pro zbytek společnosti, zpřísnila již existující tresty a omezila veřejnou viditelnost LGBT+ tematiky. Šíření mezi neplnoletými je nyní přítěžující okolností. Postihem je peněžitá pokuta začínající na 100 tisících rublech. V zemi pokračuje trend „tradičních hodnot“, v mediálním prostoru proti komunitě vystupovali přední představitelé úřadů (federální poslanci). Mimo zmíněný zákon využívaly úřady taktéž dalších zákonů, kterými omezovaly činnost organizací hájící LGBT+ práva a umožnily aplikovat extremistické články trestního zákoníku na LGBT+ témata. Ruské úřady neevidovaly statistiky o násilí LGBT+ komunity. Podle MZV USA se aktéři státu měli dopustit násilí vůči LGBT+ jedincům a aktivistům, obzvláště v Čečensku, a někdy byli sami pachateli násilí vůči komunitě. Policie nereagovala v mnoha případech adekvátně na násilí ze strany soukromých osob. Jsou zaznamenány i zátahy policie na některé gay bary, sauny či kluby v Moskvě. Trestní zákoník uznává nenávist k určité sociální skupině jako přítěžující okolnost, nicméně úřady neaplikovaly u LGBT+ během vyšetřování případů termín „sociální skupina“. Obecně klasifikovaly toto jednání jako zločiny z nenávisti. Počty zločinů z nenávisti se zvyšují. Mezi komunitou přetrvává nedůvěra v policii spolu se strachem a neochotou se na ni obracet. Velký nárůst je zaznamenán u vyhrožování a násilí. Ruská nezisková organizace Coming Out uváděla, že z celkem 70 dotázaných, kteří měli zkušenost s homofobními trestnými činy, byla přibližně 1/3 případů zamítnuta. V rozmezí 2016 - 2022 státní orgány stíhaly podle zákona č. 135-FZ okolo 30 osob ročně za přestupek a v některých případech i méně než 10. Soudy rozhodly cca o polovině z nich, ve zbytku řízení zastavily, nebo vynesly zprošťující rozsudek. Podle statistik za rok 2022 rozhodly soudy o vině a udělení pokuty v 16 z 22 řízení. V roce 2023 úřady vedly řízení ve 28 případech. Od prosince roku 2022

se soudy zabývaly celkem 150 případy stíhání za propagaci LGBT+, přičemž 85 z nich se týkalo rozšiřování mezi neplnoletými. Přes polovinu z nich skončilo odsouzením, cca 35 % z nich skončilo bez trestu. K násilí ze strany nestátních aktérů se policie často staví neadekvátně. Panuje rozdíl mezi venkovem a městem, nejlepší se jeví situace v Moskvě a Petrohradě. I přes rozšířenou homofobii ve velkých městech působí gay scéna, nicméně po rozhodnutí ústavního soudu v nich proběhly razie a některé podniky byly nuceny ukončit svou činnost. Média často podporují stereotypní a nenávistné vnímání LGBT+ komunity. Podobně v kontextu ruské vojenské invaze na Ukrajinu ruská politická scéna rámovala své válečné kroky bojem proti tzv. západu, včetně LGBT+, viz např. výroky prezidenta Putina a patriarchy Kirilla. Postoje veřejnosti se zhoršily v kontextu postupu úřadů, přičemž z průzkumu vychází, že až 62 % respondentů se staví proti komunitě. Četnější negativní reakce jsou i na sociálních sítích, včetně několika případů lákání na smyšlené rande končící fyzickým násilím. Obecně čelí osoby sociální stigmatizaci a diskriminaci v různých oblastech, kterou přičítají prosazování homofobie (zdravotnictví, školství a zaměstnání). V roce 2023 až 2024 se objevovaly případy medializovaných útoků vůči LGBT+. Ruské úřady ne vždy adekvátně reagovaly a oběti z řad komunity se obecně bály z různých důvodů obracet na policii. Neziskové organizace se stáhly do zahraničí nebo poskytují služby neveřejně na vyžádání, např. online. Případná setkání komunity probíhají v úzkém kruhu. Podle řady svědectví nezůstala na území jediná veřejně fungující organizace.

53. Stežejní otázkou je, zda je podle zákona č. 135-FZ žalobce vystaven perzekuci za jakýkoliv projev homosexuální orientace navenek, či nikoliv. Žalovaný na str. 8 a 17 napadeného rozhodnutí uvedl: *„Žadatele rozhodně nelze označit jako osobu, která ve veřejném a mediálním prostoru aktivně propaguje či propagovala LGBT tematiku, tím méně s dopadem na nezletilé, jenž je primárně omezována stanoveným ruským federálním zákonem č. 135-FZ o tzv. gay propagandě proti LGBT komunitě.“* Dále konstatoval že: *„dle uváděné zprávy je zcela evidentní, že novela předmětného zákona, jenž vešla v platnost v prosinci 2022, pouze rozšířila zákaz zveřejňování LGBT tematiky, včetně změny pohlaví atd., což se jmenovaného žadatele nikterak nedotýká“* Citované závěry žalovaného ohledně zákona č. 135-FZ se objevily již v několika správních rozhodnutích, která zdejší soud přezkoumával. Součástí správního spisu byla identická Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024. Proto soud v této věci plně odkazuje na odůvodnění v rozsudcích zdejšího soudu ze dne 22. 4. 2025, č. j. 21 Az 1/2025-36 a č. j. 21 Az 2/2025-32. Soud poukázal v těchto rozsudcích na znění Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024: *„Zákaz zveřejňování LGBT+ tematiky i pro zbytek společnosti rozšířila novela předmětného zákona a souvisejících zákonů v prosinci 2022, která v návaznosti zpřísnila již existující tresty a omezila dále veřejnou viditelnost LGBT+ tematiky. Šíření čehokoliv s obdobným obsahem mezi neplnoletými, v online prostoru nebo sdělovacích prostředcích je v nynější právní úpravě definováno jako přítěžující okolnost.“* Z toho soud dovodil, že se zákon před novelou zaměřoval pouze na zákaz šíření informací o LGBT+ vztazích mezi neplnoletými, zatímco aktuálně je zákaz rozšířen a dopadá v základní skutkové podstatě na šíření v celé společnosti. Šíření informací o LGBT+ vztazích mezi neplnoletými je nyní přítěžující okolností. Z výše citovaného úseku napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že zákon č. 135-FZ podle žalovaného sankcionuje pouze osoby propagující LGBT+ tematiku ve veřejném a mediálním prostoru. Tento závěr však nemá jakýkoliv podklad a podle názoru soudu, nelze k této dedukci dojít z pouhých statistik o sankcích na základě tohoto zákona. Z opatřených zpráv nevyplývá informace, co se míní termínem „propagace LGBT+

vztahů“. V takto široce a neurčitě vymezeném pojmu pod něj může teoreticky spadat jakýkoliv projev např. běžného partnerského života. Bude povinností žalovaného v dalším řízení opatřit zprávy o zemi původu, které poskytnou odpověď na otázku: „*Co se skutečně míní ve smyslu zákona č. 135-FZ propagací LGBT+ vztahů, která je sankcionována?*“. Jinak není možné učinit jednoznačný závěr v rámci testu přiměřené pravděpodobnosti, zda by žalobce mohl být v případě návratu podroben jednání naplňujícím parametry pronásledování. Žalobce v tomto případě opustil vlast naposledy v roce 2020. V té době také platila stará právní úprava zákona č. 135-FZ. Nenávist vůči homosexuálně orientovaným osobám v Rusku se stupňuje, jak vyplývá z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024. Násilí páchají čím dál tím častěji nestátní aktéři a policie nereaguje vždy adekvátně. Žalovaný a ostatně ani soud však není schopný odpovědět na otázku, jaká jednání jsou ve smyslu zákona č. 135-FZ postihována. V kontextu výše uvedeného a stále více se stupňující nenávisti ruské společnosti vůči homosexuálně orientovaným osobám, si žalovaný i v tomto případě bude povinen v dalším řízení opatřit podklady, které podají ucelenou odpověď na zdejší soudem vyřčenou otázku v rozsudcích ze dne 22. 4. 2025, č. j. 21 Az 1/2025-36 a č. j. 21 Az 2/2025-32, Teprve následně žalovaný posoudí, zda je přiměřeně pravděpodobné, že by žalobce v případě návratu mohl být podroben jednání naplňujícím parametry pronásledování.

54. Žalobce namítal, že po něm nelze požadovat, aby se v případě návratu do vlasti choval zdrženlivěji a svou homosexuální orientaci skrýval. V této souvislosti soud odkazuje na závěr rozsudku SDEU ze dne 7. 11. 2013 ve spojených věcech C-199/12 až C-201/12: „*Při posuzování žádosti o přiznání postavení uprchlíka nemohou příslušné orgány rozumně očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu svou homosexualitu skrývat nebo si bude počínat se zdrženlivostí při projevoování sexuální orientace, aby se vyhnul riziku pronásledování.*“
55. Žalovaný rovněž poukázal na to, že žalobce v době svého pobytu v Rusku nepocítil žádné diskriminační jednání pro svou homosexuální orientaci. Soud žalovaného v této souvislosti upozorňuje na prospektivní rozhodování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Pronásledování v minulosti není rozhodující. Jde o pouhý faktor, který má žalovaný povinnost brát v potaz. Soud v daném ohledu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, podle kterého v rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je tedy zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % (viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112). Je nutno též upozornit, že v době pobytu žalobce v Rusku ještě nebyla účinná již výše rozebíraná novela zákona č. 135-FZ.
56. Žalovaný neshledal závažná rizika ve spojení se sexuální orientací žalobce. Z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024 přitom plyne, že se násilí vůči LGBT+ komunitě dopouští čím dál tím častěji nestátní aktéři. V zemi panuje silná homofobie. Tato je navíc v ruské společnosti podporovaná veřejnou televizí a výstupy státních aktérů. Mezi příslušníky LGBT+ panuje nedůvěra v tamní policii, neboť se ne vždy zachová adekvátně. Žalovaný tyto skutečnosti opomněl a nevypořádal se s nimi. Přitom vypovídají o možnosti pronásledování či hrozby vážné újmy žalobce pro žalobcovu homosexuální orientaci nejen ze strany státních orgánů, ale i soukromých osob. Žalovaný se měl zaměřit též na

to, zda v Rusku existuje funkční vnitřní ochrana, tedy zda jsou v případě azylově relevantního jednání ze strany soukromých osob ruské státní orgány schopné a ochotné poskytnout žalobci ochranu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93).

57. Pokud jde o žalobní tvrzení, že žalobce může být postižen za své protirežimní postoje, tento aspekt žalovaný posoudil správně. Ačkoliv žalobce v průběhu správního řízení poukazoval též na své aktivity na sociálních sítích, v žalobě se jich nedotýká a poukazuje pouze na svou účast na demonstracích. Z toho důvodu soud níže přezkoumává pouze to, jak se žalovaný vypořádal s jím tvrzenou obavou z účasti na demonstracích. Žalovaný se s ní vypořádal u každé z forem mezinárodní ochrany na str. 4, 6 a na str. 15 až 16 napadeného rozhodnutí. Soud k tomu dodává, že žalobce nesdělil, že by v důsledku účasti na těchto akcích pocítil jakékoliv negativní důsledky. Žalobce nelze považovat za aktivistu, blogera, či veřejně známější osobu, která by podléhala zvýšenému zájmu ruských státních orgánů. Žalobce lze považovat za řadového účastníka, který se v průběhu výrazně neprojevoval. Od účasti žalobce na demonstraci proti výsledku prezidentských voleb v roce X nebo X uběhlo s jistotou více než X let. V ČR se žalobce účastnil jedné demonstrace na podporu Ukrajiny v roce X. Tyto činnosti lze označit za zcela sporadické a ojedinělé. Žalobce v Rusku neměl problém s orgány státní moci a v průběhu správního řízení ani neprojevil úmysl vykonávat politická práva v případě návratu do vlasti. Soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že není přiměřeně pravděpodobné, že by byl žalobce v případě návratu do vlasti vystaven jednání, které by bylo možné podřadit pod pronásledování či vážnou újmu z důvodu vyjádření svých protirežimních postojů.
58. V dalším řízení je žalovaný povinen shromáždit dostatek podkladů týkajících se povinnosti vykonat základní vojenskou službu v Rusku. Při posouzení samotného výkonu základní vojenské služby jako možné azylově relevantního důvodu bude žalovaný reflektovat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu a SDEU (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45 a rozsudek SDEU ze dne 19. 11. 2020 ve věci C-238/19, EZ v. Bundesrepublik Deutschland). Zaměří se tedy zejména na důsledné posouzení rozhodujících aspektů s ohledem na soudem citovanou judikaturu. Relevantní zprávy nestačí toliko odcitovat a konstatovat, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, je nutné podklady zhodnotit ve vztahu k žalobci a komplexně posoudit, zda by žalobci v Rusku hrozilo pronásledování nebo vážná újma v souvislosti s výkonem základní vojenské služby. Žalovaný je též povinen shromáždit aktuální podklady týkající se informací, zda a za jakých podmínek dochází při plnění základní vojenské služby k nasazení branců do ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Bude vyhodnoceno, zda je dána přiměřená pravděpodobnost, že by žalobce mohl být při výkonu základní vojenské služby vyslán do oblastí bojů na Ukrajině a hrozilo by mu v této souvislosti pronásledování či vážná újma.
59. Žalovaný opětovně posoudí otázku postavení sexuálních menšin v Rusku. Za tím účelem si opatří podklady, které poskytnou odpověď na otázku, co se v praxi míní ve smyslu zákona č. 135-FZ propagací LGBT+ vztahů, která je sankcionována. Žalovaný posoudí i otázku dostupnosti vnitřní ochrany před útoky soukromých osob z důvodu příslušnosti k sexuální menšině. Dále žalovaný shromáždí dostatek informací o postavení sexuálních menšin v rámci ruské armády a určí, zda dochází v armádě k jejich

- diskriminaci. Žalovaný také posoudí, zda žalobci kvůli jeho menšinové sexuální orientaci hrozí zvýšené riziko pronásledování nebo vážné újmy při absolvování základní vojenské služby včetně rizika odvelení do bojů na Ukrajině. Žalovaný posoudí žalobcovy obavy v souvislosti s absolvováním základní vojenské služby, s ohledem na menšinovou sexuální orientaci a v kontextu dlouhodobého pobytu v zahraničí (nejen v rámci kontrol na hranicích, ale i s ohledem na následující život v zemi) ve vzájemných souvislostech (včetně možného pronásledování na tzv. kumulativním základě).
60. Soud I. výrokem tohoto rozsudku zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje podstatné doplnění. O vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení soud rozhodl podle § 78 odst. 4 s. ř. s. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. bude žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem zdejšího soudu.
61. Výrok o nákladech řízení (II.) je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem na dané řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za dva úkony právní služby [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů – tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu] v částce 4 620 Kč za jeden úkon a náhradu hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Právní zástupce žalobce je plátcem DPH, soud tak žalobci dále přiznal i částku odpovídající příslušné sazbě daně (zaokrouhlené na celé koruny nahoru dle § 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád) ve výši 2 130 Kč. Celková výše nákladů řízení tedy činí 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Příkladně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 31. října 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.